

РЕШЕНИЕ

№ 1072

гр. С., 12.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – С., XII-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: И.Р.

при участието на секретаря В.П.

като разгледа докладваното от И.Р. Гражданско дело № 20225530101195 по описа за 2022 година

Предявени са искове с правно основание чл. 266, ал. 1 и чл. 92, ал. 1 ЗЗД.

Ищецът - твърди в исковата си молба и уточняващата я такава, че на 03.01.2020 г. сключил с ответника граждански договор. Съгласно чл. 1 от същия, се задължил да извършва журналистически дейности, подробно описани в приложение № 1 към договора. Съгласно чл. 6, ал. 1, за извършените дейности и приети дейности по чл. 1, ал. 1, изпълнителят имал право на възнаграждение в размер, определен в приемо-предавателен протокол за съответния отчетен период. В изпълнение на договорните си задължения изпълнил следните дейности, описани в приемо-предавателни протоколи, както следвало: 1). протокол № 20/08.09.2021 г. - отразяване на - за - „-+“; изготвяне на - за - на - - преди -, - на -, - на „-+“; извършените дейности били приети без възражения от ответника, като му било определено възнаграждение в размер на 1000 лева; 2). протокол № 21/01.10.2021 г. отразяване на - за - „-+“; изготвяне на - за - на - - преди -, - на -, - на „-+“; извършените дейности били приети без възражения от ответника, като му било определено възнаграждение в размер на 1000 лева; 3). протокол № 22/01.11.2021 г. отразяване на - за - „-+“; изготвяне на - за - на - - преди -, - на -, - на „-+“. 4; извършените дейности били приети без възражения от ответника, като му било определено възнаграждение в размер на 500 лева. Съгласно чл. 6, ал. 3 от договора, възнаграждението се изплащало в срок от 30 календарни дни от датата на подписването на протокола, в брой или по банков път. Въпреки че дейностите по договора били приети без забележки от ответника, определеното дължимо по договора възнаграждение в размер на 2500 лева, падежът му бил настъпил също и към датата на подаване на исковата молба, не било заплатено. Съгласно чл. 6, ал. 4 от договора, в случай на забавяне плащането на дължимото възнаграждение, възложителят дължал на

изпълнителя обезщетение в размер на законната лихва за всеки ден забава, но не повече от 10 % от дължимата сума. Към момента ответникът му дължал 2500 лева, заедно с неустойка в размер на 10 % от сумата - 250 лева или му дължал заплащане на сума в размер на 2750 лева. В случая били подписани три приемо-предавателни протокола и работата била приета без възражение и възнаграждението по договора било дължимо. Съгласно чл. 7, ал. 4 от договора, ответникът му дължал обезщетение в размер на законната лихва за всеки ден забава, като не му били заплатени следните възнаграждения: за септември 2021 г. - 1000 лева, за октомври 2021 г. - 1000 лева и за ноември 2021 г. - 500 лева. За месец септември протоколът за приемане на работа бил подписан на 08.09.2021 г. и съгласно чл. 6, ал. 3 от договора същото следвало да бъде заплатено в срок от 30 календарни дни, тоест до 08.10.2021 г. Тоест ответникът бил изпаднал в забава от 09.10.2021 г. за заплащането на възнаграждението за месец септември. За периода 09.10.2021 - до датата на депозиране на исковата молба на 28.03.2022 г., върху сумата от 1000 лева, се дължала лихва за забава в размер на 47.50 лева. За месец октомври протоколът за приемане на работата бил подписан на 01.10.2021 г. и съгласно чл. 6, ал. 3 от договора същото следвало да бъде заплатено в срок от 30 календарни дни, тоест до 01.11.2021 г., ответникът бил изпаднал в забава за заплащането му за октомври от 02.11.2021 г., като за периода 02.11.2021 - до датата на депозиране на исковата молба на 28.03.2022 г., върху сумата от 1000 лева, се дължала лихва за забава в размер на 40.84 лева. За ноември протоколът за приемане на работа бил подписан на 01.11.2021 г. и съгласно чл. 6, ал. 3 от договора същото следвало да бъде заплатено в срок от 30 календарни дни, тоест до 01.12.2021 г., ответникът бил изпаднал в забава за заплащането на възнаграждението за октомври от 02.12.2021 г., тоест ответникът бил изпаднал в забава за заплащането на възнаграждението за ноември от 02.12.2021 г. За периода 02.12.2021 - до датата на депозиране на исковата молба на 28.03.2022 г., върху сумата от 500 лева, се дължала лихва за забава в размер на 16.25 лева. Общо претендираната неустойка за трите месеца била в размер на 104.59 лева. Искането е да се осъди ответника да заплати на ищеца сумата от общо 2500 лева главници от неплатени възнаграждения за приета работа по договора от 03.01.2020 г. и протоколи №№ 20/08.09.2021 г., № 21/01.10.2021 г. и № 22.01.11.2021 г., със 104.59 лева неустойки за забава и законна лихва върху тези суми от подаване на исковата молба в съда на 28.03.2022 г. до изплащането им, както и сторените по делото разноси.

Ответникът Р. заема с подадения в срок отговор становище, че исковата молба била частично основателна, като претендираната неустойка за забава била завишена, а претенцията за заплащане на законна лихва за забава върху дължима неустойка за забава била недопустима и следвало да бъде отхвърлена, като страните били прекратили действието на процесния договор през октомври 2021 г., поради което претенцията на ищеца за заплащане на възнаграждение за ноември 2021 г. се явявала неоснователна, а в съдебно заседание, редовно призован, не изпраща представител и не взема становище по предявените искове.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в

съвкупност с исканията, възраженията и доводите на страните, взе предвид и настъпилите след предявяване на исковете факти, от значение за спорното право, намери за установено следното:

На 03.01.2020 г. страните са сключили представения по делото договор, който по характер е за изработка (чл. 258 ЗЗД). По силата му ответникът предложил, а ищецът приел, срещу възнаграждение, при условията и сроковете на договора, да създава, проверява и редактира - от ответника -, и извършва една или няколко от посочените в чл. 1, ал. 1, т. 2 от договора журналистически дейности (чл. 1 от договора, л. 4). С чл. 4, ал. 3 от договора страните уговорили ответникът да изготвя в 15-дневен срок от края на месеца, през който са осъществени дейностите/отчетен период - месечен отчет за изпълнените от ищеца през същия месец дейности по чл. 1, ал. 1 от договора, които ответникът е приел, като въз основа на същия отчет се изготвя и подписва и приемо-предавателен протокол за съответния месец (л. 5). В чл. 6, ал. 1 от договора е уговорено още, за извършените от ищеца дейности, приети и излъчени от ответника, ищецът да има право на възнаграждение в размер, определен в приемо-предавателния протокол за съответния отчетен период, а в ал. 3 на чл. 6 от договора е уговорено още, че възнагражденията по ал. 1 и 2 на чл. 6 да се изплащат в срок до 30 календарни дни от датата на подписване на протокола, в брой или по банков път, по посочената в същата клауза на договора банкова сметка на ищеца. В чл. 7, ал. 4 от договора е уговорено, че в случай на забавяне в плащането на дължимото възнаграждение, ответникът дължи на ищеца обезщетение в размер на законната лихва за всеки ден на забавата, но не повече от 10 % от същото. Тази клауза има характер на неустойка за забава/мораторна неустойка, независимо, че не е наречена така в договора, защото обезпечава изпълнението на паричното задължение на ответника по същия да плати на ищеца възнаграждението за приетата работа за отчетния период по приемо-предавателния протокол, и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението му, без да е нужно те да се доказват (чл. 92, ал. 1 ЗЗД).

За месеците август, септември и октомври 2021 г. ищецът е изпълнил договорното си задължение по чл. 261, ал. 1 ЗЗД, като за всеки от тези отчетни периоди е изпълнил поръчаната му от ответника с договора работа, а последният е прегледал и приел без всякакви възражения същата работа, за приемането на която са съставени представените по делото от ищеца и неоспорени от ответника приемо-предавателни протоколи по чл. 6, ал. 1 от договора (л. 9-11). От подписа на ответника под протокола с № 20/08.09.2021 г. се установява, че ищецът е изпълнил поръчаната му с договора работа за август 2021 г., а ответникът е прегледал и приел без възражения същата работа и се е задължил да заплати на ищеца за нея уговореното в този протокол възнаграждение от 1000 лева; от подписа на представител на ответника под протокола с № 21/01.10.2021 г. се установява, че ищецът е изпълнил и поръчаната му с договора работа за септември 2021 г., а ответникът е прегледал и приел без всякакви възражения същата работа и се е задължил да му заплати за нея уговореното в този протокол възнаграждение от 1000 лева; и от подписа на представител на ответника под протокола с № 22/01.11.2021 г. се установява, че ищецът е изпълнил и

поръчаната му с договора работа за октомври 2021 г., а ответникът е прегледал и приел без всякакви възражения и тази работа, и се е задължил да му заплати за нея уговореното в този протокол възнаграждение от 500 лева (чл. 264, ал. 1 и 3 ЗЗД).

Вярно е, че от заключението на назначената по делото съдебно – икономическа експертиза, което съдът възприема поради неоспорването му от страните и липсата на противоречие с останалите доказателства, се установява още, че само първите два протокола с №№ 20/08.09.2021 г. и № 21/01.10.2021 г. ответникът е осчетоводил редовно в счетоводството си, като задължение към ищеца за заплащане на посочените в тях възнаграждения, по 1000 лева всяко, с които действия е признал, че ищецът е изпълнил изцяло поръчаните му с договора работи по същите протоколи, а ответникът е прегледал и приел без възражения същата работа на датите на издаването им, с осчетоводяването на които се е задължил да му плати и посочените в тях възнаграждения за тези приети работи по договора (чл. 264, ал. 1 и 3 ЗЗД, Р 427-2007-I т.о., Р 349 по т.д. № 349/2004 г., Р 69-2004-I т.о. и Р 42-2010-II т.о. на ВКС). А третият протокол с № 22/01.11.2021 г., не се намира в счетоводството на ответника, като определеното в него възнаграждение от 500 лева на ищеца за изпълнената по договора работа за октомври 2021 г., не е и осчетоводено в счетоводството на ответника, като негово задължение за плащането му към ищеца по договора, вместо което в счетоводството му се намира подписан от страните анекс от 12.10.2021 г. за прекратяване на договора им (т. IV-11 и т. 1-2 ЗСИЕ, л. 37-38). Но също така е вярно, че прекратяването му с този двустранно подписан от страните анекс е по взаимно съгласие и има действие само занапред, след подписването му на 12.10.2021 г. А извършената от ищеца до този момент работа по договора за октомври 2021 г., за периода от 01.10.2021 г. до прекратяването му на 12.10.2021 г., е прегледана и приета с подписания от представител на ответника приемо-предавателен протокол № 22/01.11.2021 г., в който за същата приета работа е определено на ищеца възнаграждение от 500 лева (л. 11). А именно с подписването на такъв протокол страните са уговорили в чл. 6, ал. 1, във вр. с чл. 4, ал. 3 от договора ответникът да преглежда и приема извършената от ищеца работа за предходния месец/отчетен период, през който е изпълнена по договора, и му определи за нея възнаграждение, а този договор е закон и за ответника, който го е подписал с ищеца (чл. 20а, ал. 1 ЗЗД). Поради това и възнаграждението от 500 лева за приетата от ответника с подписване на този протокол работа на ищеца за горепосочения период от октомври 2021 г. по договора им, ответникът му дължи и следва да му заплати, защото прекратяването на същия договор по взаимно тяхно съгласие с анекса им от 12.10.2021 г., има действие само занапред (чл. 20а, ал. 2 ЗЗД). Поради това ответникът дължи на ищеца възнаграждение за тази извършена до прекратяването на този договор работа от ищеца, която е приета от ответника с този протокол без всякакви възражения (чл. 266, ал. 1 ЗЗД).

Този извод не търпи промяна от обстоятелството, че същият протокол не се намира в и не е осчетоводен в счетоводството на ответника, защото доказателствената сила на последното е производна, което следва от изискванията на чл. 182 ГПК и чл. 55 ТЗ да бъде редовно водено, което означава всяко вписване в него да бъде съставено въз основа на

първичен счетоводен документ, който да го оправдава, а случаят очевидно не е такъв. При него по делото се установи, че ответникът не е осчетоводил след това в счетоводството си този подписан от него първичен счетоводен документ/приемо-предавателния протокол № 22/01.11.2021 г. за приетата със същия работа на ищеца за октомври 2021 г. по договора им до прекратяването му, което обуславя извод за нередовно водено такова от ответника. А в този случай липсата на вписване в последното на този протокол, няма доказателствена сила и поради това не може сега ответникът да доказва със същото, че не дължал на ищеца и това възнаграждение по този протокол за приетата с него работа по договора им до прекратяването му (чл. 55, ал. 2 ТЗ, Р 65-1953-I г.о., Р 1043-1954-IV г.о., Р 963-1955-IV г.о.).

С оглед уговорения от страните в чл. 6, ал. 3 от договора падеж за плащането на тези възнаграждения, възнаграждението от 1000 лева за приетата с протокола № 20/08.09.2021 г. работа по договора ответникът е следвало да заплати на ищеца най-късно на 08.10.2021 г., възнаграждението от 1000 лева за приетата с протокола № 21/01.10.2021 г. работа по договора ответникът е следвало да заплати на ищеца най-късно на 01.11.2021 г., и възнаграждението от 500 лева за приетата с протокола № 22/01.11.2021 г. работа по договора ответникът е следвало да заплати на ищеца най-късно на 01.12.2021 г. (чл. 266, ал. 1 ЗЗД и Р 69-2004-I т.о.). При това положение тежестта да докаже, че е изпълнил тези си изискуеми парични задължения към ищеца по договора, изцяло и без забава, лежи върху ответника по делото (чл. 154, ал. 1 ГПК). Последният обаче не възрази и не представи по делото доказателства да ги е платил/изпълнил, а от т. 3 на ЗСИЕ е видно, че същите той не е платил на ищеца до приключване на съдебното дирене (л. 38). Други релевантни доказателства не са представени по делото.

При тези установени по делото обстоятелства, съдът намери, че предявените главни искове по чл. 266, ал. 1 ЗЗД, са основателни. По делото се установи, че ищецът е изпълнил, а ответникът прегледал и приел без възражения, поръчаната му с договора работа по процесните протоколи, поради което ответникът му дължи уговорените в тях възнаграждения за същата приета работа съответно от 1000 лева по протокола с № 20/08.09.2021 г., от 1000 лева по протокола с № 21/01.10.2021 г. и от 500 лева по протокола с № 22/01.11.2021 г. работа по договора (чл. 266, ал. 1 ЗЗД). До приключване на съдебното дирене ответникът не е платил същите възнаграждения, въпреки настъпването на уговорените в договора горепосочени падежи за плащането им. Поради това предявените от ищеца главни искове за осъждането на ответника да му плати тези възнаграждения, се явяват напълно основателни и следва да се уважат така, както са предявени, заедно с акцесорната му претенция за присъждане и на законна лихва върху същите от подаване на исковата му молба в съда до изплащането им (чл. 79, ал. 1, във вр. с чл. 266, ал. 1 ЗЗД).

При тези установени по делото обстоятелства, доказани в своето основание се явяват и предявените от ищеца в обективно съединение с тях акцесорни искове по чл. 92, ал. 1 ЗЗД. По делото се установи, че ищецът е изпълнил точно поръчаната му от ответника с договора работа за всеки от исковите месеци, посочени в процесните три протокола, а ответникът е прегледал и приел същата работа без възражения, въпреки което не му е платил уговорените

в тях възнаграждения съответно от 1000 лева по протокола с № 20/08.09.2021 г., от 1000 лева по протокола с № 21/01.10.2021 г. и от 500 лева по протокола с № 22/01.11.2021 г., въпреки настъпването съответно на 08.10.2021 г., на 01.11.2021 г. и на 01.12.2021 г. на уговорените в договора падежи за плащането им. По делото се установи от ЗСИЕ, че тези изискуеми възнаграждения ответникът не е платил на ищеца до приключване на съдебното дирене по делото, а в същото няма данни това му неизпълнение да се дължи на причина, която да не може да му се вмени във вина, поради което е виновно (чл. 81 ЗЗД). При това положение същият е изпаднал и в забава да заплати на ищеца тези възнаграждения на съответния ден, следващ този за плащането им - съответно на 09.10.2021 г. за възнаграждението от 1000 лева по протокола с № 20/08.09.2021 г., на 02.11.2021 г. за възнаграждението от 1000 лева по протокола с № 21/01.10.2021 г. и на 02.12.2021 г. за възнаграждението от 500 лева по протокола с № 22/01.11.2021 г. по договора (чл. 84, ал. 1, изр. 1 ЗЗД). Поради това дължи на ищеца уговорените в чл. 7, ал. 4 от договора закъснителни неустойки за обезщетяването ѝ, в размер на законната лихва от деня на забавата до изплащане на тези възнаграждения, но не повече от 10 % от същите (л. 6). Именно от тези дни на забавата на ответника да му плати тези възнаграждения, до подаване на исковата молба в съда на 28.03.2022 г., ищецът претендира тези неустойки с предявените по делото акцесорни искове по чл. 92, ал. 1 ЗЗД. Поради това същите се явяват напълно доказани в своето основание.

От т. IV-12 и 13 на ЗСИЕ е видно още, че за забавата си от 09.10.2021 г. до 28.03.2022 г. да плати на ищеца възнаграждението от 1000 лева по протокола с № 20/08.09.2021 г., ответникът му дължи 47.22 лева неустойка по чл. 7, ал. 4 от договора, която не надвишава 10 % от това възнаграждение, и до която поради това искът на ищеца за осъждането на ответника да му я заплати, следва да се уважи, като основателен и отхвърли в останалата му част; за забавата си от 02.11.2021 г. до 28.03.2022 г. да плати на ищеца възнаграждението от 1000 лева по протокола с № 21/01.10.2021 г., ответникът дължи на ищеца 40.83 лева неустойка по чл. 7, ал. 4 от договора, която не надвишава 10 % от това възнаграждение, и до която поради това искът на ищеца за осъждането на ответника да му я заплати, следва да се уважи, като основателен и отхвърли в останалата му част; и за забавата си от 02.12.2021 г. до 28.03.2022 г. да плати на ищеца възнаграждението от 500 лева по протокола с № 22/01.11.2021 г. по договора, ответникът му дължи 32.50 лева неустойка по чл. 7, ал. 4 от договора, която не надвишава 10 % от това възнаграждение, но ищецът я претендира в по-малък размер от 16.25 лева, който не е увеличил до приключване на съдебното дирене, поради което до същия, този му иск следва да се уважи, като основателен, с оглед диспозитивното начало в процеса (чл. 6, ал. 2 ГПК).

Като неоснователно обаче следва да се отхвърли искането на ищеца за присъждане и на законна лихва върху тези дължими му се закъснителни неустойки. Макар същите да са уговорени в размер на законната лихва обезщетения при неизпълнение на горепосочените парични задължения по чл. 266, ал. 1 ЗЗД на ответника по договора, то олихвяването им е недопустимо, защото представлява анатоцизъм, режимът на който се подчинява според чл.

10, ал. 3 ЗЗД на специални наредби на БНБ, каквито и до сега не са издавани, поради което не са налице ред и условия, определени в закона, при които може да извърши това искано от ищеца олихвяване на тези изтекли лихви. Поради това и присъждането им се явява недопустимо (Р 1082-1995-V г.о.).

При този изход на делото, сторените от ищеца разноси за същото в общ размер от 1140 лева (от които 110 лева внесена държавна такса за производството, 430 лева внесено възнаграждение за вещото лице и 600 лева платено адвокатско възнаграждение), следва да се възложат в тежест на ответника съразмерно с уважената част от исковете или сумата от 1139.87 лева (чл. 78, ал. 1 ГПК). При този изход на делото ответникът също има право да иска да му се присъдят разноси съразмерно с отхвърлената част от исковете, но по делото няма данни същият да направил разноси, нито е налице негово искане за присъждането им, поради което такива не му се и присъждат, с оглед и на диспозитивното начало в процеса (чл. 78, ал. 3 ГПК).

Воден от горните мотиви, С. районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Р., с ЕИК -, със седалище и адрес на управление -, да заплати по банкова сметка с -: - на -, с ЕГН *****, с адрес -, сумата от 1000 лева за главница от неплатено възнаграждение за приета работа за август 2021 г. по договор от 03.01.2020 г. и протокол № 20/08.09.2021 г., с 47.22 лева неустойка за забава от 09.10.2021 г. до 28.03.2022 г., сумата от 1000 лева за главница от неплатено възнаграждение за приета работа за септември 2021 г. по същия договор и протокол № 21/01.10.2021 г., с 40.83 лева неустойка за забава от 02.11.2021 г. до 28.03.2022 г., сумата от 500 лева за главница от неплатено възнаграждение за приета работа за октомври 2021 г. по същия договор и протокол № 22/01.11.2021 г., с 16.25 лева неустойка за забава от 02.12.2021 г. до 28.03.2022 г., и законна лихва върху главниците от 28.03.2022 г. до изплащането им, както и сумата от 1139.87 лева за разноси по делото съразмерно с уважената част от исковете, КАТО ОТХВЪРЛЯ, като неоснователни, предявените от -, против Р., искове за неустойки за забава в плащането на възнагражденията по протокол № 20/08.09.2021 г. и протокол № 21/01.10.2021 г., В ОСТАНАЛАТА ИМ ЧАСТ, съответно над сумите от 47.22 лева и от 40.83 лева, до претендираните 47.50 лева и 40.84 лева, КАКТО и искането на - за осъждането на Р. да му заплати и законна лихва върху присъдените неустойки за забава, от подаване на исковата му молба в съда на 28.03.2022 г. до изплащането им.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано пред С. окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните по делото.

Съдия при Районен съд – С.: _____